

Handlingsplan för Digitalisering inom Socialförvaltningen

Innehållsförteckning

1. Inledning
2. Bakgrund
3. Syfte
4. Utgångspunkter i det fortsatta arbetet
5. Mål för digitaliseringen
6. Fortsatt digitaliseringsarbete
7. Övergripande aktivitetsplan

Inledning

Digitalisering bidrar till ökad självständighet och integritet för brukaren, resurseffektivare verksamhet samt ger bättre underlag för uppföljning och rättssäkra beslut. Valbara tjänster som utvecklats inom ramen för välfärdsteknologi kan även bidra till ökad trygghet.

Socialförvaltningen Hammarö kommun har i många år varit en av de ledande kommunerna när det gäller utveckling och digitalisering inom socialtjänsten. Innan vi gick in i Interregprojektet SOL 2016 så gällde det inte välfärdsteknik i så stor utsträckning, men de senaste åren har det gått framåt även inom det området. I takt med samhällets ökade krav på att digitaliseringen ska gå ännu fortare behövs nu ett mer strukturerat arbetssätt och en tydlig handlingsplan för att klara utmaningen.

Bakgrund

Regeringen tog 2006 beslut om en nationell IT-strategi för vård och omsorg. Strategin reviderades senare till en nationell strategi för e-hälsa. Som ett led i arbetet att förbättra och säkra kvaliteten i socialtjänsten har regeringen och SKL gjort årliga överenskommelser, med början 2010, om "Stöd till en evidensbaserad praktik för god kvalitet inom socialtjänsten". Syftet med dessa överenskommelser har varit att skapa nytta för invånare, personal och beslutsfattare genom att utveckla insatser, verktyg och processer inom hela socialtjänsten med stöd av ny teknik. Sveriges kommuner och landsting (SKL) stöttar i digitaliseringsarbetet på olika sätt.

2012 tillsattes en digitaliseringskommission som skulle verka för att uppnå det IT-politiska målet i den digitala agendan, d v s att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. Kommissionen lämnade sitt slutbetänkande i december 2016, med följande rekommendationer till regeringen:

- Organisation för digitalisering – inrätta skyndsamt en ny myndighet med ansvar för att främja digitaliseringen.
- Strategi för digitalisering – anta en strategi som ger riktning och kraft åt arbetet.
- Ledarskap för digitalisering – stärk ledarskapet så att digitaliseringens möjligheter används.
- Kompetens för digitalisering – prioritera att bygga kompetens för att säkerställa välfärd och tillväxt i det digitala samhället.

2016 tog regeringen tillsammans med SKL beslut om en ny vision om e-hälsa som tar sikte på 2025 - *Vision e-hälsa 2025*. Den nya visionen ersätter den nationella IT-strategin från 2010. I visionen tydliggörs bland annat de olika begreppen digitalisering, välfärdsteknik och e-hälsa.

I visionen konstateras att för socialtjänsten innebär digitaliseringen nya möjligheter till självständighet, delaktighet och inflytande. Därutöver framhålls också att digitaliseringen är ett verktyg för verksamhetsutveckling, som kan bidra till förbättrade informationsflöden och effektivisering. Inom ramen för tidigare statliga överenskommelser har Region Värmland haft en viktig roll som samordnare och stöd för länets kommuner i digitaliseringsarbetet.

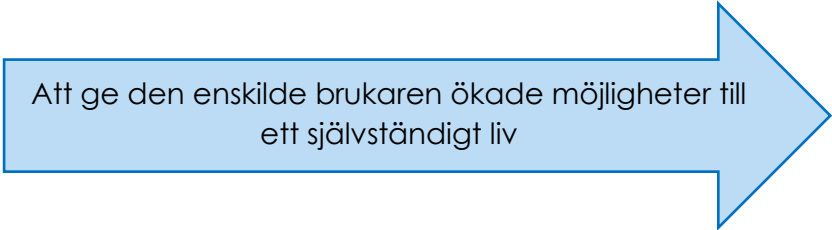
2015 ansökte och beviljades Hammarö tillsammans med Karlstad, Arvika, Landstinget och ett antal norska kommuner och fylken medel för ett Intregprojekt som heter SOL. SOL – support quality of life är en gränslös satsning på användarvänliga välfärdstjänster och välfärdsteknologi som kan förbättra livskvaliteten och erbjuda större möjlighet till självständighet. Den digitala teknologin ska bidra till ökad trygghet, säkerhet och socialt deltagande – och ska stötta den egna förmågan till självständighet. Projektet stöds av europeiska regionala utvecklingsfonden ERDF, genom Interreg Sverige – Norge. Projektet pågår mellan 2016–2018.

Syfte

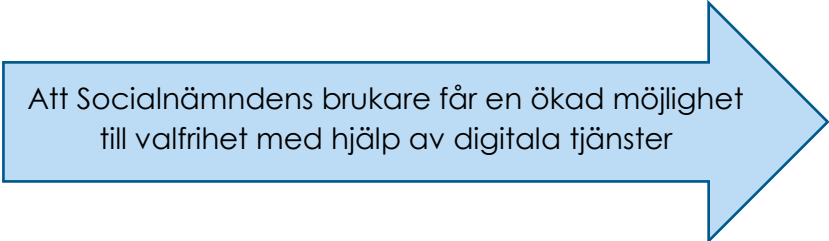
Denna handlingsplan är framtagen av Socialnämnden och är en konkretisering av det kommundemensamma dokumentet: *Strategi för Digitalisering Hammarö kommun*. Strategin är en del av Hammarö kommuns satsning på Digitalisering. Handlingsplanen visar på det planerade genomförande som ska ske inom ramen för socialnämndens ansvarsområde under åren 2019–2022.

Mål för digitalisering

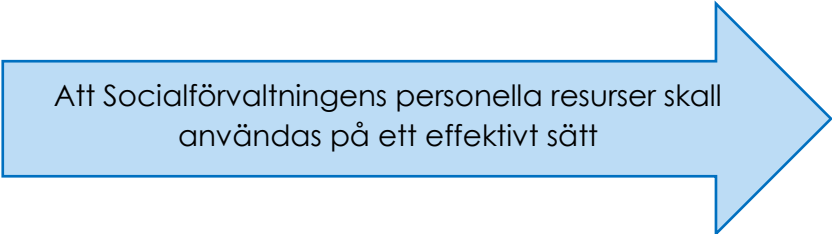
Övergripande mål

Att ge den enskilde brukaren ökade möjligheter till ett självständigt liv

Att Socialnämndens brukare får en ökad möjlighet till valfrihet med hjälp av digitala tjänster

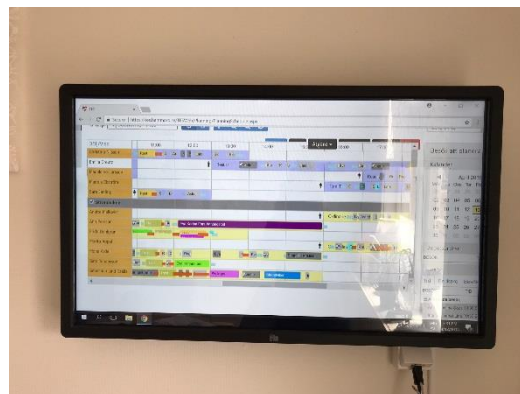

Att Socialförvaltningens personella resurser skall användas på ett effektivt sätt

Delmål och aktiviteter

Delmål för digitaliseringen beslutas av socialnämnden inför varje nytt år.

Beslut kring nya aktiviteter bör tas med utgångspunkt från tillgängliga resurser, krav från omvärlden samt politiska beslut och målsättningar. Beslut angående uppstart av nya aktiviteter och projekt ska tas upp i Socialförvaltningens digitaliseringsgrupp

Utgångspunkter i det fortsatta arbetet

Digitaliseringen är på många sätt redan väl förankrad i samhället. Inom socialtjänsten finns dock ytterligare möjligheter att öka rättssäkerheten, effektivisera processer och förbättra individens integritet, självständighet och trygghet med stöd av digitala lösningar. Det finns många viktiga frågeställningar inom ramen för digitalisering. Mot bakgrund av det kan ett antal centrala utgångspunkter för det fortsatta digitaliseringsarbetet inom socialtjänsten formuleras:

Aktiv omvärldsbevakning och följsamhet i prioriteringar och planer

Olika aktörer i samhället är involverade på olika nivåer i digitaliseringsarbetet. Utvecklingen går fort och det är viktigt att kunna ställa om prioriteringar efter en föränderlig värld. En aktiv omvärldsbevakning och arbetsmetoder som är följsamma mot snabba förändringar är därför en viktig nyckelfaktor.

Tydlig ledning och uppföljning av digitaliseringsarbetet

En central aspekt för att nå långsiktig framgång är att tydliga strukturer finns; handlingsplaner, mål och resurstilldelning i form av personal med rätt kompetens samt budget. Handlingsplanen för digitalisering är ett viktigt styrmedel för ledningen men också en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Det handlar om att skapa en organisation med tydliga roller och processer. Inte minst är samverkan såväl internt som externt en nyckelfaktor.

Nödvändig infrastruktur

Tillgången till infrastruktur är en avgörande faktor för takten i digitaliseringen. För att öka användningen av digitala verktyg krävs hårdvara och mjukvara men även säkerhetsfrågor behöver beaktas.

Inte minst tillgång till fast och mobil uppkoppling är centrala aspekter för att kunna öka användningen av digitala tjänster.

Fokus på nytta och inkludering

För att brukaren skall välja en digital lösning och verkligen använda den behöver den fylla ett tydligt behov hos den som använder den. Införande av nya digitala lösningar bör därför beskrivas i form av både nytta och potentiell kostnadsreducering.

För de flesta av socialförvaltningens brukare ger digitaliseringen ökade möjligheter till självständighet och inkludering, men det är ändå viktigt att påtala att risk för digitalt utanförskap är något som bör beaktas.

Risken för att enskilda eller grupper inte kan ta del av de nya möjligheter som digitaliseringen medför kan behöva hanteras. Det kan exempelvis handla om språkbarriärer och olika typer av funktionsnedsättningar. Det finns också invånare och delar av samhället som idag inte är lika digitalt delaktiga till exempel äldre personer över 80 år. Med digitalt delaktig avses att individen använder och tar till sig ny teknik. Framför allt handlar det om tillgång till internet. För att nå jämlikhet i förhållande till den övriga befolkningen behöver därför den digitala delaktigheten i dessa grupper öka.

Ökad kompetens inom förändringsledning med stöd av digitalisering

Viktiga förutsättningar för ett fortsatt digitaliseringsarbete är god kompetens hos både medarbetare, chefer och politiker. Intresse för digitaliseringens möjligheter och acceptans för dess nödvändighet, är viktiga nycklar för att driva arbetet framåt. Chefer behöver dessutom ha kunskap kring förändringsledning med stöd av digitalisering och medarbetare behöver specifika kunskaper för att kunna delta i förändringsarbetet och praktiskt kunna använda nya digitala verktyg.

Innebär digitalisering en kostnadsreducering?

Digitalisering anses vara den enskilt starkaste förändringsfaktorn i samhället. Den kommer att medföra att nämndens ansvarsområden effektiviseras, men det bör i detta sammanhang förtydligas att det inte, per automatik, medför att kostnaderna kommer att minska i motsvarande grad.

Införande av ny teknik och nya IT-system kommer att ge olika effekter. Vissa tjänster kan direkt ge minskade kostnader i form av att personal kan avlastas vissa arbetsuppgifter. Om dessa arbetsuppgifter är av kvalitetshöjande karaktär visar det sig inte som en direkt kostnadsminskning. Annat införande bidrar till ökad livskvalitet för den enskilde i form av ökat självbestämmande, ökad integritet, ökad kontinuitet och minskad risk för felhantering. Dessa kvalitetshöjande effekter ger förmodligen inte alltid en kostnadsbesparing i den egna verksamheten utan kan ge en besparing någon annanstans i samhället.

Inte sällan visar det sig också att det kan ta längre tid än planerat för verksamheten att ersätta hela processer digitalt. Det kan därför också medverka till en kortsiktig kostnadsökning.

Det är därför rimligt att anta att det initialt kommer att krävas digitala investeringar för nämnden. Implementeringstakten står helt i förhållande till hur digitaliseringen generellt kan prioriteras.

Det är dock viktigt att komma ihåg att den kostnad som samhället totalt förväntas lägga på digitalisering är långt under den kostnadsökning, i form av nyanställningar, samhället står inför om inga åtgärder vidtas.

Kompetensförsörjning

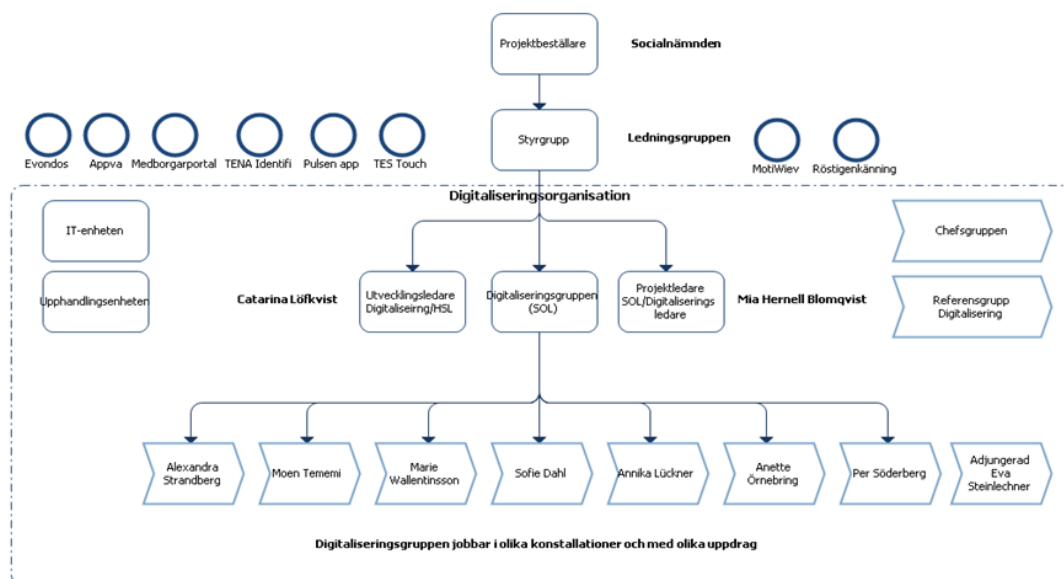
Digitalisering är en viktig del för att möta framtidens behov av kompetensförsörjning inom vård- och omsorg. Redan idag är det svårt att rekrytera utbildad personal och prognoserna framåt visar att vi kommer att få allt svårare att rekrytera personal i tillräcklig omfattning.

Positiva effekter av digitalisering som vi ser

- I en tid då utbildad vård- och omsorgspersonal är en bristvara kan digitalisering både frigöra resurser, men också bidra till vårt rykte som en attraktiv arbetsgivare.
- Omfördelning av resurser genom att fysisk närvaro kan minskas. Exempel på detta kan vara digitala tjänster för tillsyn. I förlängningen kommer detta att medföra att färre antal personer kommer att behöva nyanställas och att befintlig personal kan lägga tid på mer kvalitativa uppgifter.
- Ökad kvalitet genom att tekniken minskar risker för fel som orsakas av den mänskliga faktorn. Kvaliteten ökar också genom att tid kan läggas på fysisk närvaro där det behövs.
- Ökad kontinuitet genom att insatser inte blir beroende av att personal hinner till den enskilde på utsatt tid.
- Ökad integritet för den enskilde. Välfärdsteknik kan utföra uppgifter som annars kan kännas besvärande om de utförs av personal. Som exempel kan nämnas teknik för hygien och mat.
- Ökat självbestämmande och oberoende. Med hjälp av e-tjänster kan den enskilde välja tider som passar denne för att komma i kontakt med verksamheten.
- Ökad delaktighet. Digitala självhjälpstjänster bidrar till ökad delaktighet och möjlighet till självhjälp för den enskilde men även för närstående som är involverade. Tjänster som är utvecklade efter den enskildes behov minskar det digitala utanförskapet genom att bidra till kommunikativ tillgänglighet.
- Minskade kostnader vid upphandlingar och systemförvaltning av IT-system och digital teknik. Genom att utgå från funktion täcker upphandlad teknik flera målgruppers behov och antalet upphandlingar borde därför bli färre. En effektiv systemförvaltning bidrar till att risken för att ha flera system med liknande funktionalitet minskar. Det ger då lägre support- och licenskostnader.
- Bättre arbetsmiljö genom avlastning av tyngre arbetsuppgifter hos personalen.
- Positiva miljöeffekter då användning av pappersprodukter minskar och resor kan undvikas i högre omfattning

Fortsatt digitaliseringsarbete

Förvaltningens Digitaliseringsorganisation

Uppföljning

Handlingsplanen för digitalisering följs upp och resultatet rapporteras till socialnämnden årligen. Planen skall också revideras inför varje nytt år. Ansvariga för uppföljningen och revidering är förvaltningens Digitaliseringsgrupp

Övergripande Aktivitetsplan

För att uppnå målen för digitalisering behövs ett strukturerat genomförande. En rad viktiga aktiviteter som krävs för att åstadkomma en effektiv digitalisering är identifierade och behöver planeras utifrån ansvarsfördelning, tidsplan och tillgängliga resurser.

Aktivitet	Beskrivning	Ansvar	Tidsplan	Resurser
Aktiviteter utifrån planering	Genomföra samtliga planerade aktiviteter avseende digitalisering	Digitaliseringsgruppen	2019	SOL Statsstöd
Omvärldsbevakning	Ta fram plan för omvärldsbevakning av kommande nya digitala lösningar	Ledningsgruppen	2019	Inom ram
Organisation och förvaltning	Översyn av permanent organisation för förvaltning av digitala tjänster	Ledningsgruppen	2019	Budget 2019
Utbildningsplan tas fram	Medarbetarnas kompetens behöver höjas inom området digitalisering	Digitaliseringsgruppen	2019	Inom ram
Utbildningsinsatser för medarbetare	Utbildning i form av YH, E-learning, föreläsningar mm	Förvaltningen	2019–2020	Stadsstöd
Informationsmaterial	Framtagande av Informationsmaterial för alla delar i digitaliseringen	Digitaliseringsgruppen	2019	Inom ram

Information till allmänheten	Framtagande av lättläst och informativ informationsplan för allmänhet och intresseorganisationer	Ledningsgruppen	2019	Inom ram
Motverka digitalt utanförskap	Framtagande av åtgärdsplan för att minska digitalt utanförskap inom socialnämndens ansvarsområde	Socialnämnden	2019	Inom ram
Internet tillgång	Bredband och tillgång till internet om minst 100Mbit/s installeras i samtliga fastigheter där förvaltningens verksamheter bedrivs	Socialnämnden via Hammarö Stadsnät	2020	Inv.
Tillgång till Wi-Fi	Tillgång till Wi-Fi för alla brukare inom förvaltningens verksamheter	Socialnämnden via IT-enheten	2019	Inv. IT

Bilaga 1

Nedan följer en sammanställning av hittills genomförda aktiviteter i digitaliseringsarbetet på Hammarö:

Aktivitet	Beskrivning
Tvåfaktorsinloggning, SITHS-kort	Säker roll- och behörighetsidentifikation
Digitalt ledningssystem (Ensolution)	System för att beskriva processer och samla rutiner och mallar för gemensam åtkomst. Säkerställer ledning och enhetlighet i kvalitetsarbetet.
Senior Alert	Ett kvalitetsregister på webb med syftet att registrera riskbedömningar och åtgärder och förbättra det förebyggande arbetet. Används inom ÄO
Palliativ registret	Ett nationellt kvalitetsregister där vårdgivare registrerar hur vården av en person i livets slutskede varit
BPSD registret	Registret syftar till att kvalitetssäkra vården av personer med demenssjukdom
FUNCA registret	Registret syftar till att kvalitetssäkra bemötande av personer med kognitiv funktionsnedsättning
Pascal	Pascal är en applikation för vårdpersonal att förskriva och beställa läkemedel och handelsvaror för patienter som får sina mediciner fördelade i påsar.
Meddix	Gemensamt IT-system med LiV för digital informationsöverföring i samband med vårdplanering
Digitala Trygghetslarm	Helt digitaliserat trygghetslarm som hanteras via Trygghetscentralen i Örebro
NPÖ	Nationell patientöversikt, NPÖ, gör det möjligt för behörig vårdpersonal att med patientens samtycke ta del av journalinformation som registrerats hos andra landsting, kommuner eller privata vårdgivare.
Positioneringslarm med GPS	Ett GPS-larm fungerar utanför bostaden och bärs av den person som behöver kunna hittas eller nås. Det innebär att det vid behov går att se var personen befinner sig.

SSBTEK – Informationstjänst ekonomiskt bistånd	En elektronisk tjänst som stödjer och förenklar handläggningen av ärenden inom ekonomiskt bistånd.
AUDIT	Ett digitalt instrument för identifiering av riskfylld och skadlig alkoholkonsumtion.
DUDIT	Ett digitalt bedömningsinstrument som används för att identifiera personer med drogrelaterade problem.
Webb SESAM	Digital registrering av Hjälpmedel
TES	Digitalt planeringssystem för Hemtjänsten
Care Lock	Digitala lås för brukare i hemtjänsten
Care app/TES app	Mobilapp för öppning av digitala lås och registrering av utförda insatser
Pict-O-stat	Webbaserat program för enkätundersökningar för personer med kognitiva funktionshinder
E-learning	Personalutbildning om demens, social dokumentation, nytt verksamhetssystem mm
Pulsen Combine	Molnbaserat verksamhetssystem med möjlighet för medborgarportal och mobil dokumentation
Automatiserad avgiftsprocess	Debitering av avgifter sköts via registrering av utförd tid
Digital Läkemedelsfördelare (Evondos)	Säkerställer att läkemedlen ges ut vid rätt tidpunkt och ger råd när läkemedlen ska tas.
Nattro	Kameror för digitala tillsynsbesök
Digitala läkemedelsskåp	Läkemedelsskåp med digitala lås för säker öppning och loggning.
Torrhetsindikator (TENA Identifi)	Används på SÄBO för att förbättra förskrivning av inkontinenshjälpmedel och möjliggöra toalettbesök vid rätt tid
Digital signering (MCSS)	Digital signering av medicin i Smartphone eller IPAD
TES Touch	Program för digital planering på storbildsskärm för att öka delaktighet för hemtjänstpersonal

TES pers ass	Säker digital kanal till Försäkringskassan
Mobil Dokumentation (Combine app)	Möjlighet att läsa dokumentation och dokumentera direkt i mobilen
VPL via Skype	Digitala planeringsmöten med LiV
Motiview	Digital utrustning med filmer för virtuella cykelturer
eDelegationspärm	Digital lösning för hantering av delegeringsordning
Trippel A	Digitalt stöd och kontroll av nykterhet

Bilaga 2

Nedan följer en sammanställning av redan planerade aktiviteter i digitaliseringsarbetet

Aktivitet	Beskrivning
Treax	Hjälpmedel för att träna balans och koordination
Invacare softfilt	Självvänder madrass
Pulsens medborgarportal	Möjlighet för medborgare att logga in med mobilt Bank ID och ansöka om insatser och kommunicera med handläggare
Kommunikation via Medborgarportalen	Kommuninvånarna erhåller digitala brev istället för brev utskrivna på papper
Digital medarbetare	Automatiserad process för handläggning av enklare ärenden så som trygghetslarm, förenklad biståndshandläggning och försörjningsstöd
Breddinförande av digitala läkemedelsautomater	Inventering av samtliga brukare i hemtjänst där vi har medicinsansvar. Utbildningsinsatser och införandeplan
Taligenkänningsprogram	Medarbetare kan använda sig av talteknik istället för skrivteknik för att föra in information i verksamhetssystem
Delegeringsutbildning via Nano learning	Digitalt utbildningsmaterial inför delegering av baspersonal inom hälso- och sjukvård
Digital tolk	Hörlurar som tolkar i realtid